

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Egy óra 1 korona	Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 3	Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 4 fill.	Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhatodik évfolyam.
78-ik szám.
Vasárnap, 1914. április 5.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Barabos-utca 7. szám.
Telefon: 412.

A középosztály hanyatlása.

Életre-halálra folyik a harc — az életért. Az életért és annak fenttarthatóságért. Mindenki tudja, hogy az adott viszonyok és azoknak kihasználhatása között valami nagy, kijavíthatatlannak látszó hiba keseríti el a kevésbé módosak életét.

Munkálkodunk, fáradozunk és verjétkkel keressük meg mindennapi kenyerünket. Már aki megkeresi. De hányan kinlódnak-bajlódnak, hányan vannak kiknek kemény párnája a gond, s még sem képesek a mindennapira szert tenni? Hányan tespednek tépelődésben, honnan kerítsék elő a másnapi fentartáshoz szükséges eszközöket, minden becsületes igyekező, tulfeszített munka dacára?

Kevés tízezren vigan élnek életüket, s érzéketlenül nézik a milliók kínos vergődését. Nekik ez a vergődés nemcsak hogy nem árt, de ép ez biztosít nekik gondnélküli kényelmet, mértéktelen élvezetet.

Ennek az osztálynak az ellentéte a szegény munkásnépesség, mely nyomorának tudatában tömörül, szervezkedik a harcra és azt sokszor győzelmesen állja is.

E két merőben ellentétes népréteg közé, mint két egymáshoz surlódó malomkő közé van ékelve a magával tehetetlen középosztály, amelyet aztán úgy megőrölnék, mint a buzát lisztte. Fölülről is nyomják, alulról is. Előlről biz' az egészen.

Pedig az állam gerincét épen a középosztály alkotja. Bizonyosság erre, hogy amely államnak tetterős, jómódu középosztálya van, az maga is erős, hatalmas. Oly megdönthetetlen igazság ez, hogy megfordítva is megcáfolhatlan; amely államnak gyöngé, szegény a középosztálya, az hatalomra nem vergődhetik.

Nálunk a kapitalizmus a diktátor szerepét játsza. „Pénzzel mindent, pénz nélkül semmit!”, ez a jelszó. A diktátor szavát csak a szocializmus meri ellelni, nem egy kemény diót rakva elébe feltörésre. Így aztán szépen drágul minden: az élelmiszer, az ipari cikkek egy oldalon, a másik oldalon meg annak

ellensúlyozása: a munkabér. Azt kell hinni, hogy így hát kiegyenlítődik a különbség. Azt kell hinni, hogy így hát kiegyenlítődik a különbség. Drágább a fentartás, de viszont nagyobb a munkabér, nincs hát semmi baj.

Csakhogy ezt az ellensúlyozási mulatságot a középosztály fizeti meg. Az a középosztály, melynek ebből a mulatságból épenséggel semmi élvezete nincs. Az a középosztály, mely hihetetlen módon adózni köteles a tőkének, s amely ennek tetejébe a nem kevésbé hihetetlen módon felsrófolt munkabéreket is kénytelen megfizetni.

Szervezkedni, tömörülni ennek az intelligens osztálynak derogál. Azonban nem derogál szerényen, alázatosan kérelmezni, különösen az ez osztályhoz tartozó tisztviselőknél, köz- és magánalkalmazottaknál. És az eredmény? — semmi, vagy olyan kevés, hogy helyzetüknek állítólagos javítását csak gonyolásnak lehet tekinteni.

De azért a középosztály tűr, mert tűrni kénytelen. Nincs több energia benne mint amennyi a kérelmezéshez kell. De hova-tovább türethetlenné válik a helyzete és tévednek, kik azt hiszik, hogy az elerőtlenkedő középosztály áldozati bárányként fogja fejét a vágótökrere hajtani, csakhogy a pusztuló középosztály áldozatokként a többi osztályt is magával ránthatja, ami okvetlenül bekövetkeznék.

Tévednek, mert az életét védelmezőben a végső elkeseredés perceiben bizonyon módon megnő az addig nyugvó energia, amely azután tör-zuz mindent, ami útjába göroül és el fogja seperni mindazokat a visszasságokat, amelyek addigél megmetélezték közéletünket.

Ezért jó, hogy középosztályunk még mineig türelmes és gyűjti az erejét a döntő végső küzdelemhez!

Feiler K. dr. stájer parkszanatóriuma
JUDENDORF, Gráz mellett.

A stájer Merán.

Mesés tavaszi tartózkodás. Betegtek, lábadozók, és üdülők részére, általánýarak. Pensio orvosi felügyelet-kényszer nélkül. Ingyen prospektus. 000000

A város a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.) Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta meg szokásos havi ülését, amelyről tudósításunk a következő:

Domahidy Elemér főispán elnökle alatt jelen voltak: Kovács József polgármester, Körner Adolf főjegyző, dr. Magoss György tisztí főügyész, Szabó Kálmán és dr. Tóth Emil tanácsnokok, dr. Tüdős Kálmán tisztí főorvos, Borsos József h. főmérnök, Varga Károly helyettes árvaszéki enök, Nagy József pénzügyigazgató, Keleti Izsó műszaki tanácsos, Hajdu tanfelügyelő, Sargott Jenő gazdasági felügyelő, Reitz János főállatorvos, dr. Bacsó Dezső, dr. Fejér Ferenc, gróf Degenfeld József, dr. Baltazár Dezső, Márk Endre, dr. Tüdős János, Tóth István, dr. Baisányi Miklós és Zöld József aljegyző.

Körner Adolf főjegyző terjesztette elő a múlt hónapról szóló polgármesteri jelentést, mely szerint március havában a rendőrség le tartóztatott magánlakmegsértésért 2, erőszakért 3, ke itésért 1, lopásért 5, sikkasztásért 2, rendőri kihágásért 280 egyént; az ügyészségnek átadtak 13 egyént. A városról eltoloncoltak 52, a városon áttoloncoltak 78, kényszer-utlevéllel kiutasítottak 44 egyént. Az I. oku iparhatóság 67 iparendélyt adott ki, melyekért 810 korona folyt be ipariskolai célokra. Kiadtak 108 munkakönyvet. Beszállásoltak 2 tábornokot, 13 törzs- és 13 főtisztet. A rendőri bejelentő hivatal 13 utlevelet adott ki, melyek nagyrészt Amerikába szóltak.

Dr. Tüdős Kálmán főorvos bejelentette, hogy márciusban a közegészségügyi viszonyok rosszabbodtak, amiben része van rend ivüli nedves, esős időjárásnak. Előfordult vőseny 31, számarhurut 4, hasihagymáz 1, járványos fültőmirigylob 9, ronsolótoroklob 18, kanyaró 10, bárányhimlő 2, gyermekági láz 1 esetben. Halállal végződött 6 vörheny, 2 ronsó ötoroklob, gyermekági láz esetben.

A vízvezeték vízének márciusban eszközölt bakteriologiai vizsgálata oly kedvező eredménnyel járt, amely megközelíti az ideális állapotot. Ha a vízvezeték üzemében a mostani tiszta kezelés állandó lesz, úgy várható, hogy a vízből a bakteriumok rövid idő alatt teljesen elfognak tűnni. Egyébiránt a víz ivásra már

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomortajosoknak, szék-szornlásban szenvedőknek.

Rapható Debreczen és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Igmándi keserűvíz

Az elrontot gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

ma is a legcsekélyebb aggodalom nélkül használható.

Született 305, meghalt 167 egyén, a szaporodás 138. Nevezetesebb halálokok előfordultak: a hevenyrágályos hetegségek 9, gümőkór 30, rák 9, görcsök 8, bélhurut 1, erőszakos halál 10 esetben. Házasságra lépett 83 pár. A közkórházban ápoltak 696 beteget, a mentők 94 esetben nyújtottak segítyt.

Nagy József kir. pénzügyigazgató: befolyt március havában egyenes adóban 94,252 korona 15 fillér, hadmentességi díjban 188 korona 97 fillér, blyegjövedékben 71,255 korona 32 fillér, jogilletékben 61,794 korona 07 fillér, díjjövedékben 3129 korona 13 fillér, dohányjövedékben 185,735 korona 97 fillér, határvámjövedékben 28,570 korona 57 fillér, fogyasztási és italadóban 57 korona 55 fillér.

Fizetési halasztást 79, házadómentességet 86 esetben adtak. Elemi kár címén egy esetben történt 1 törés. Bejelentette végül, hogy a pénzügyminiszter Embert Antal pénzügyi tanácsost Lugosról áthelyezte és a pénzügyigazgató helyettesi teendőkkel bízta meg.

Hajdu Ferenc kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a kultuszminiszter Varga Sándor tanítót előléptette, a vendéglős iparostanonciskola s a katolikus tanítónőképző intéze. részére 700 illetve 5400 korona segítyt utalványozott. A kisgyűző iskola elhelyezéseért évi 4200 koronát utalványozott. Intézkedést tett ilyen iskola fölépítésére, több továbbképző tanfolyam létesítésére. Azonkívül több fontos intézkedés történt az iskolákra vonatkozóan.

Reitz János kir. főállatorvos jelentése szerint február havában fellépett a ragadó száj- és körömfájás az I., V., a lóruhkór V., VI., VII. körzetben lépett föl. Az állategészségügyi visznyok kedvezőtlenek voltak.

A bizottság a jelentéseket tudomásul vette.

Egy magyar bánya — orosz kézben.

Az orosz cár megvásárolja a Szatmármegyében fekvő Pokol-féle aranybányát.

(Saját tudósítónktól.) A hetven percentnyire magyar megyében, Szatmárban csendült meg most a vakmerő muszka tallér s akik a körülményeket ismerik, úgy mondják, hogy egészen sikeresen. Az egyik részen egy eladósodott magyar bányatulajdonos áll, aki kétségbeesetten keresi a vevőt, a másik oldalon maga az orosz cár áll, a hatalmas atyuska, aki kapva-kap a kinalaton, hogy egy szép darab magyar földet hatalmába kaparinson. A cár megbízottai hetek óta tárgyalnak Nagybányán a borpataki Pokol-bánya megvétele iránt. A

tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy rövidesen már a szerződést is megkötik.

A borpataki bányának nem mindennapi a története. Tulajdonosa Pokol Elek, aki valaha szegény tanító volt, amerikai stílusban szedte meg magát a kincses aranybányából. Délutánonként, amikor hazatért a kis oláh iskoából, nekiállott a hegynek, ahol a feleségével kapott kis háza s tele feküdt és szorgalmasan sákányozta az ércet. Tekenővel hóna alatt kopácsolt a fáradhatlan verkes s csakugyan nem kis szerencével. Gazdag erre bukkant s a kincstár nehéz pénzekkel váltotta be a szegény román tanító aranyban gazdag érceit. Pokol egyre több munkással dolgoztott, míg a borpataki aranybánya egyike lett a legjobban megművelt nagybányai aranybányáknak.

Utóbbi időkben léromlott a kincses bánya, Pokolnak is rosszul kezdett menni, veje Tatar János dr., színérváraljai ügyvéd, százezreibe került. A tékozló vó váltót is hamisított apósa nevére s kiszökött Amerikába. Pokol nem bírta pénzzel vállalatát, lassan-lassan egészen beszüntette az üzemet. Közben jobbra-balra tárgyalt a bánya eladása iránt. A kincstárral is szóba állott s Lukács László pénzügyminiszter még két milliót kínált a borpataki telepért. A kormány ajánlatát nem fogadta el a bányatulajdonos és Teleszki János már csak háromszázezer koronát akart adni a bányáért. Pokol megbízta Lukács László pópát, hogy keressen vevőt s a hirhedt agitátor be is utazta Belgiumot, Francországot, de eredménytelenül.

Most, úgy látszik, akadt vevő, aki nem lesz olyan skrupulus. Az orosz cárnak igazán nem sokat jelent, hogy a bánya most nem a legjövödelmezőbb, a fő, hogy egy kis orosz kolóniát lehessen létesíteni a magyar bányavidéken. Egyébként is szövevényes tervek vannak a levegőben: hogyan akarják az oroszok az elhanyagolt bányát újra felvirágoztatni. Új vasutat akarnak létesíteni Szatmár és Máramaros megyék között, olyképpen, hogy átfurják a Vihorlát-Gutin hegyláncot. A Kárpátoknak ez a hegyláncolata ugyanis még rengeteg kincset rejt méhében. Szatmár megye középső részétől Lajosbánya, Borpatak, Nagybánya, Kisbánya, Felsőbánya nyugati és keleti bányái telve vannak a művelés alatt levő feltárásokban az arany- és ezüsttellekkel. Az a tellér, mely Felsőbánya felső részén a Gutin alatt a Sujornál megszakad, több kilométeren keresztül folytatódik keleti irányban Kapnikbánya felé. Itt azzal a számítással tervezik az alagutat, hogy így fejtárják a Sujornál megszakadt telléreket és meglélik az összeköttetést a Felsőbánya—Kapnikbánya arany- és ezüsttelleivel.

A műveletek körül román, de főleg beregmegeyi rusznyákokat fognak foglalkoztatni. Az alagut megnyitását a munka megkezdése után öt évre tervezik. E munka egyuttal állandóságot fog biztosítani a rutén munkásoknak s hogy a gazdasági helyzetükön is javítsanak, a máramarosi hegyek védettebb oldalain munkastelepeket es jóléti intézményeket

fognak létesíteni. a telepek fensikjain gör. kel. templomokat építeni. Ha a Kapnikbánya és Felsőbánya között tervezett alagutal megindított feltárások eredménynyel járnak, az esetben a rutén és román munkások letelepítésének kérdése is fokozatosan fejleszhető lesz.

Hogy mégis a levegőben koválygó tervek közül, meg most nem lehet kétségtelenül megállapítani. Mi denesetre jellemző, mennyire foglalkoztatja az északi megyéket az új orosz áramlat. Az orosz cár bányavételéről pedig mint befejezett dologról beszélnek Nagybányán.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok

kaucsuk sarkok
királyja

radikvli elcsá, mert kaucsukból készült.

Munkácsy Mihály és a vérvád.

(Fővárosi tudósítónktól.) Amikor a kievi bíróság Beilist fölmentette, Stolypin, a meggyilkolt miniszterelnök fivére, a „Novoje Vremja“-ban cikket írt, amelyben az állította, hogy „a napokban sikerült érintkezésbe lépnie egy emberrel, akinek tulajdonában van Munkácsy egy festménye, amely egy rituális gyilkosságot tüntet föl. A híres festő szimbólikus értelemet vitt be a borzalmas reális anyagba. A szőke leány, akit a zsidók meggyilkolnak, a szlávsgot ábrázolja és a vérszomjas, vészcsapoló „radik“-ok a zsidóság vezetői képei. Ezek közt Rothschildé és Mentefioreé. Érdekes a festmény története, mert többször meg akarták semmisíteni és azért is, mert az enciklopédiái könyvekben nincsen róla szó“.

Stolypin e hazudozásáról értesült Munkácsy özvegye is és luxenburgi magányából francia nyelven a következő levelet írta oroszországi barátjaihoz:

Arról értesültem, hogy egy Stolypin A, nevű ember egy orosz lapban, a „Novoje Vramje“-ban azt meri állítani, hogy a „Rituális gyilkosság“ című képet, amelyet ma is egy hírneves magyar művész neve alatt állítanak ki, elhunyt férjem, Munkácsy Mihály, festette. Teljes erővel tiltakozom ilyen gázság ellen. Munkácsy ur azt a párisi kiállításon már 15—16 évvel ezelőtt bezáratta. Brüsszelben azonban mégis merték kiállítani a képet, de ő itt is közbelépett és most arról kell értesülnöm, hogy ugyanezt a szédélgést Oroszország-

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényénél, cukorbetegségnél, vörhenyénél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz. — Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipózi Salvatorforrás-Vállalat, Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

ban üzik. Elhunyt férjem sem nem festette ezt a képet, sem az eszmét nem adta hozzá és erélyesen tiltakozom e hazugság ellen. Boldog lennék, ha orosz barátainak végre sikerülne ennek a gázságnak véget venni és ezért örökre halas lennék nekik.

Munkácsy Cecilia.

Valószínű, hogy ez esetben Ábrányi Lajos, a több év előtt elhunyt magyar festő képeről van szó, amely a „tisztaeszlári ritualis gyilkosság“ képzet jelenetét ábrázolja. De ha erre a kepre csakugyan ráhamisították volna Munkácsy nevét, e hamisítás semmi esetre sem történhetett Ábrányi Lajos tudtával. E sorok írója jól ismerte Ábrányi Lajost, aki mindig úgy beszélt e munkájáról, mint ifjokori eltévelyedésről.

Nagy tüntetés

a fővárosi Népoperában.

Rivezettek százhusz tüntetőt.

Megzavart színelőadás.

(Fővárosi tudósítónktól.) Tegnap este szokatlan természetű tüntetés volt a fővárosi Népoperában, a Böském című operette előadásánál. A tüntetés a darabban előforduló egyik dal szövege és tánca ellen irányult.

Este fél nyolc órakor, amikor a Böském előadása megkezdődött, s megtelt a hatalmas nézőtér, a függöny szétvált és elkezdődött az előadás.

A második felvonás a furlána nevű tánc bemutatásával kezdődött. Alig hangzott el az első néhány ütem, s alig fonódtak táncra a párok, az emeleti erkély jobb szárnyáról hatalmas füttyszó sivitott bele a muzsikába.

A tüntetők vezérkarának volt ez a jeladása, mely után nyomban pokoli zsvaj, láрма, dörömbölés, kitarthatatlan tombolás tört ki:

— Le a valláspszkolókkal! Le a szabadkőművesekkel! — kiáltotta egy erős hang, és zugott, harsogott minden:

— Le az erkölcselenséggel! Pfu! Le a szabadkőművesekkel!

Az előadás megakadt, a táncosok abba hagyták a táncot, s várták, hogy elmuljon a zaj. Ez azonban még inkább fokozódott. Az emeleti erkély közönsége a tüntetők ellen fordult. Először püsszögtek, de a következő percben már tul akarták harsogni a tüntetést és pattogott a káromkodás, csattant a nyakleves, zuhogott az ütleg.

A nagy zsvajban a színházban ügyeletes rendőrfogalmazó az emeleti erkélyről eltávolított mintegy huszonöt tüntetőt. Közben eltávolították a furlánát, s folytatták az előadást. Alig bonyolódott Szent Péter című dalig a darab, amikor újra megszólalt a tüntetésjelző füttty és kitört a zenebona:

Röviden mondva!

A „Valódi“ : Franek: kávépótlék a „kávédaráló“-val a legjobb. — A jó zamatja, színe és az ízletessége minden háziasszonynak állandó meglepedést és megta- karítást biztosít.

Mag. om. 150,20112

— Le a szabadkőművesekkel! Le a zsidó skriblerekkel! — szóltak a mesterlegények a kakasülön, s néhány bűzbomba pattogása tette egészé a hangulatot. Krescendóban fejlődött minden. Egy kiáltás, két kiáltás, egy nyakleves, tíz nyakleves, egy bomba, husz bomba és kész volt a nagy botrány. Dobhártyát repesztő skandalum, csata, verekedés kerekedett. A függőnyt összevonták, a darab megakadt.

Néhány pillanat mulva a függöny előtt megjelent Márkus Dezső, a Népopera igazgatója s intett, hogy beszélni akar. Mintegy várásütésre elült a zaj. Amikor Márkus befejezte mondanivalóját, megindult a darab. Alig történt a színpadon egy-két mozdulat, — pokoli erővel tört ki megint a botrány. Füttty, sivitás, dörömbölés, üvöltés tette türehetlenné a bent-tartózkodást. Sokan sipot, szirénát fujtak, mások rugdosták a padot, s az üres székek ülőjét csapkodták. A pattogó eombák röpködtek s a verekedés általános lett.

A rendőség kénytelen volt ismét bevonulni, s most már tömegestől ráncigálták ki a tüntetőket a széksorok közül. Mintegy százhusz tüntetőt vezettek ki, akiknek egyrészt kikisérték az utcára, a többit a rendőrségre vitték.

Ezután nyugodtan folyt le az előadás.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A reformtus templomokban vasárnap, április 5-én a következő sorrendben tartják meg az istentiszteleteket: A Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban Páncél Jenő s.-lelkész, ágendázik Farkas János s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, az Árpád-téri templomban Uray Sándor lelkész, d. u. 3 órakor Kovács János vallás okt. lelkész, az ispotályi-templomban Polgár Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallás tanár, — Vasárnap délután a főiskolai oratóriumban vallásos-estély lesz.

— **A Debreczeni Kisiparosok Egyesülete** f. év április hó 5-én, azaz vasárnap délután 3 órakor az Ipartestület dísztermében évi reo-des közgyűlést tart. Az egyesület új harcok, új törekvések előtt áll és a kisiparos társadalomnak, hogy létfenntartását biztosíthassa, meg kell, hogy erősítse egyesületét. Napirend: 1. A vezetőség jelentése, 2. Tiszlikar felmentése. 3. Új tiszlikar választása. 4. Esetleges indítványok.

— **Emlékeztető!** A fiatalokak debreczeni felügyelő hatósága a várokháza nagytanácstermében holnap, vasárnap déjelőtt tartja meg teljes ülését.

— **A görög katolikus magyar püspökség székhelye.** A város közigazgatási bizottságának tegnap délután tartott ülésén, a polgármesteri jelentéssel kapcsolatban, Fejér Ferenc dr. bizottsági tag igen okos és megszívlelendő beszédet mondott a görög katolikus magyar püspökség székhelyére vonatkozólag. Fejér Ferenc dr. feltárta Debreczen város iparának és kereskedelmének szomorú állapotát, s mégts, — ugymond — mikor könnyen elérhette volna, csak egy kis jóakarát kellett volna, azt, hogy az új görög katolikus magyar püspökség székhelye itt legyen, ami által milliók jöttek volna itt forgalomba, — a város mereven elzárkózott, sőt mintegy kitessékelté innen a püspököt. Felkéri a város vezetőit, hogy talán még most sem lenne késő, ragadják meg az alkalmat és kíséreljenek meg mindent, hogy a püspökség székhelye véglegesen itt maradjon, nehogy Nyiregyházára költözzön, ahol tárt karokkal fogadják. — De genfeld József gróf válaszolt Fejér Ferenc doktornak, — érvelése csak abból állt, hogy akkor ők — a reformátusok — az első sorból a másodikba szoríttatnának, a gazdag jövedelmű gör. kath. püspök mellett, Pedig dehogyan is! azonban a város óriási jövedelemtől esik el az ilyen elfogultság miatt.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten a következő eljegyzések történtek: Szakács Ferenc és Csibi Anna, Boér Lajos és Veress Julianna, Kurucz Lajos és Dobra Róza, Dócz István és Bakó Róza, Kiss Sándor és Deme Lidia, Boruzs Mihály és Németi Karolina, Reich József és Dicker Paula, Biró Sándor és Geréb Julianna, Varga Károly és Hajdu Ilona, Balla András és Tóth Zsuzsanna, Gebei József és Bálint Mária, Velschlager László és Ulmann Gizella, Szemere Imre és Óvári Erzsébet.

— **A régi Debreczen képekben.** A városi muzeum mostanában egy sorozat kisebb szabású olajfestményt kapott, ametyek a régi Debreczen néhány nevezetesebb középületeit ábrázolják. Ugymint 1802-ben leégett csucsives kori nagytemplomot, a mellette 1642-ben épült verestoronnyal; az ugyanazon nagy tűzvészben elpusztult kollégium épületeit madártávtatban; az 1839-ben elbontott ádon város-házát, előtte a pellengérral, vagy szégyen-ozsloppal; az I. takarékpénztár és a város bérpalotái helyén állott színházat, melyet a varjók színjéből alakítottak volt át a muzsák hajlékává és a szomszédos öreg házakat; az 1730. körül épült emeletes consistoriális házat, a mellette levő héjjumos paróchiális házzal; a nemrég elbontott püspöki lakást; végül a szatmári békekötést megelőző tanácskozásukról emlékezetes Komáromy házat. Az olaj festmények ugyan újak; hanem egykoru rajzok, metszések után lehetőleg korhű milieube helyezve készültek. Együttes fogalmat adnak róla, milyen képe volt száz évvel Debreczennek.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten a következő házasságkötések történtek: Zsvin Lázár g. kath. és Sz. Kovács Eszter ref., dr. Szőke Aladár izr. és Mandel Ella izr., Rósenfeld Sándor izr. és Meisels Erzsébet izr., Piskolti Károly ref. és Gali Julianna r.f., Szathmándor ref. és Bancsi Julianna ref., Kolozsvári Péter ref. és Kulcsár Julianna ref., Magyar István ref. és Magyar Julianna ref., Csizmadia Sándor ref. és Nagy Róza ref., Arany István ref. és Gömöri Karolina r. kath., Vékony Mihály ref. és Pócsi Klára re.

Berson

gummiarok

számos előnyvel
mialatt esodó-
látra méltó.

Értékessé, szilárdabbá, tartósabbá, ellenállóbbá.

— A vérsí múzeum mostanától fogva szombaton délutánként 3 órától 6 óráig tekinthető meg. Vasárnap délelőtt ezután is 9 órától 12 óráig lesz nyitva. Belépés díjtalan.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmait, csúzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle sóboronasz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára kor. 2.— Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Halálozások.** Az elmúlt két napban a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban: Özv. Borbély Sándorné ref. 83 éves, özv. Bihary Mihályné ref. 79 éves, Turi Ferencné ref. 32 éves, Magyar István ref. 55 éves, Borcza Ferenc ref. 27 éves, Kató Erzsébet ref. 3 hónapos, Király N. 2 napos, Csendom Lajos ref. 2 éves, Phanka Ilona ref. 17 hónapos, Szakáll Istvánné ref. 61 éves, Iván Károly ref. 2 hónapos.

Csarnok.

Vetélytársak.

Regény.

Írta: **B. M. CROKER.**

75

— A szerencse rendkívül kedvezett Simnek... Kant sokat vesztett... Egy este magam is erősen berántódtam, s felszólltam, amikor láttam, hogy egyre nővelik a tételeket. De nem volt benne köszönet. Kantot és Simet a játék ördöge szállította meg, durván rám szóltak.

— Ekkor magukra hagytam őket Sim szobájában... s kissé düdősen távoztam.

— De haragom csakhamar eltűnt.

— Másnap rucára mentünk vadászni Simmel.

— Csikorgó hideg volt azon a január 14-én, zuzmarás eső csapkodta arcunkat, a vadszat nem kedvezett, alig akadt egy kis zsákmány.

— Bolondul újra megpendíttem a tegnapi vitakozás tárgyát.

— Azt mondottam neki, hogy ha az ő helyben volnék, akkor visszatartanám magam, mert valószínűleg előbb-utóbb lármát csapnak majd a nagy kártyajátékért, s hogy

az ezred rossz hírbe kerül s hogy nincsen mince nekünk akkora erszénye, mint neki.

— Először durván belevágott a szavamba, majd kijelentette, hogy em-gy, hogy revane he-ot adnasson Kantnak. „Szegény ördög”, mondotta, „östelltem, hogy annyit nyertem tőle. Háromezer font sterlingnél többel tartozik nekem. Megdupláztá... megháromszorozta a tételeket. Nem fél a nagy játéktól.” „Kant háromezer font sterlinggel tartozik neked” mondtam ijedt hangon.

Rosszul esett, amin halottam, de nem szóltam semmit.

Talán arcom többet is árult el, mint amennyit akartam, mert láttam, hogy Sim gondolatban kissé szamitga ott.

Gyanú és nyugtalanság áradt benne. A hideg, a nedveség is átjárta egész testét, majd amikor látta, hogy nem tárok fel előtte egyéb részleteket Kant pen ügyeiről, azt mondotta, hogy parra száll s gyalog megy haza, mert félig meg van fagyva.

Puskát is vitt magával — tévedésből az enyémet — arra az esetre, ha valami vad akad az útjába.

Utoljára akkor láttam Simet, amint nehézkösen, mintha merev volna a lába, neki indult az utkanyarutainak.

Lefelé hajtottam a folyón ladikomat, Sim intett a kezével s okajáltott felém: Mondd meg neki, hogy jövök!

Ez volt az utolsó szó, amit hallottam tőle az életben.

Apám kissé elhalga ott, szippantott a pipájából egyet.

Aztán megtörölte a h mlokát s így folytatta beszédét:

— Én érkeztem haza előb.

— Utközben beteriem a kazárnyába, bevítem a puskát Sim szobájába, őt csodálkozásomra, még nem találtam otthon.

— Amikor lejöttem a lépcsőn, találkoztam Kanttal, akinek arcán vad izgatottság tükröződött s látszott, hogy nagyon siet a lakására.

(Folytatjuk.)

A szerkesztésért felelős: **A LAPKIADÓ.**

NYILT-TÉR

Serravalló

Vasas Kina-bor.

Kittüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

8000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona; 1 L. üvegekben 4:80 K.

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉRE

GISSHÜBLER

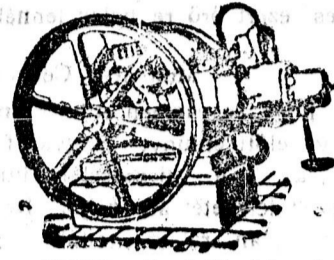
SÁVANYÚVIZ

Az egészséges és ízletes ital, amely a gyomor és a bélrendszer számára a legelőnyösebb.

CLIMAX

nyerszalajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyerszalajmotorok 15-150 lóerőig.

legelőcsőbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítanak. Üzemköltség kevesebb, mint a gőzmozgóké. Pénzügyi felügyelet nélkül! Egy szerzői kézzel készült gép üzemből.

Kötségy évek és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betéttársaság motorgyári fióktelepe Budapest, VI, Váci-körút 59/00

Az eredeti „dr. ASCHENBRANDT“-féle

Bordói-por

és

Rézkén-por

a legkiválóbb anyag a szőlőlevél-, illetve a fűtőperonosporja valamint a lisztharmattal. Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól! Csakis olyan csomagot kell elfogadni, melyeken a Dr. Aschenbrandt-féle név és névjegy ki van téve. A bordói-por ára 100 kg-éért 62 Korona, a Rézkén-por ára 47 kor. 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q-ja.

Vezérképviselő: „Magyar Mezőgazdák Szövetkelete” Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Kapható minden „HANGYA” fogyasztási szövetkezetben és

Kontsek Gézánál Debreczenben.

Ezüst éremmel és oklevéllel kifizetve.

Valuka Antal

vizsgázott fogtechnikus jutányosan és művészi es kivitelen készít

egyes fogakat és fogsorokat

arany és kaucok betéttel vagy szájpádlás nélkü. — Arany koronákat csapfogakat,

foghuzás, fogtömés,

Debreczen, Szentanna-utca 6.

Sok időt és

oldatot takarít meg az, aki összes

permetezőgépeit

„TEMPUS” permetezőgéppel szereli fel.

Fele idő alatt képes védekezni, s így munkájának sikere biztosabb!

Ára: K 18. —

Ára: K 18. —

Négy napi munka után ez a költség megtérül!

Egyedüli beszerzési forrás a „BORÁSZATI LAPOK” szerkesztősége, Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. 11. szám.

SAVOY-SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII. József-körut 16.

Modern szálloda **ujonnan berendezve, légfűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-napal.**
RENDES SZIDOR tulajdonos személyes vezetése alatt.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 korontól
 fűtés, világítás és kiszolgálással. A szobák feltétlen tiszták. Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

Ujonnan bevezetett PENZIO-rendszer, napi ellátás 4 koronaért.

Napi háromszori étkezés.

HAVI SZOBÁK 80 KORONAÉRT.

18078/1913. tk. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az Általános Forgalmi Bank r.-t. debreczeni bej. cég végrehajthatónak Dr. Széll Kálmáné szül. Budaházy Margit debreczeni lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 55800 korona tökékövetelés és járuléka behajtása végett a debreczeni királyi törvényszék területén levő s a debreczeni 3724 számú tjkvben A 1 4950. hrsz. alatt felvett tőcökerti szőlőtől a dr. Széll Kálmáné Budaházy Margit nevén álló fele részre: 668 kor. kikiáltási árban.

Az árverést 1914. évi április hó 21-ikén d. e. 10 órakor telekkönyvi hatóság árverési helyiségében Deák Ferenc-utca 18 szám 107. ajtó fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezeseről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t. c. 147, 150, 170. §. 1908: XL. t. c. 21. §)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908. XLI. 25. §).

Debreczen, 1913. évi február hó 9. A kir. törvényszék mint t.-kvi. hatóság.

Dr. Tóth, s. k. kir. törvényszék jegyző.

A kiadmány hitelétől Simonyi tk. vezető.

Apró hirdetések.

Kramer József tudakozó és magán kutató vállalata Debreczen Piac-utca 58. svám. Nyomoz megfigyel és informál.

Tisztességes, komoly leány, ki házi teendőkben segítkezik és kézimunkához ért, felvétetik Péterfia-utca 16 szám földszint.

26 éves német k. a., szépség 100.000 kor. vagyonnal gyorsan férjhez óhajtott menni, esetleg külföldre is. — Vagyon, vallás melles "Fides", Berlin 18.

Utcai butorozott szoba

előszobával azonnal kiadó Darabos-utca 7. sz.

Illatszerek, háztartási cikkek, illatos szappanok, arc- és kéz-ápolási cikkek ruha és hajkefék, teák, cacaók, csokoládék:

Általában az összes szakmába vágó cikkek legolcsóbb beszerzési forrása **nagyban és kicsinyben**

"HEZ" illatszernagy-áruház 000

Budapest, VIII., Köfaragó utca 7.

24 oldalas illatszernagy-áruházunkat ingyen és bérmentve küldjük. — Kereskedők és viszonteladók kérjék nagybani árjegyzékünket.

Elado

egy 10-12%-al tisztán jövedelmező, Szepességi-utca 6. sz.

ház,

5,85%-os amortizációs kölcsönrel terhelve. — Mai jövedelem 2200 korona, de 1911-ben 2500 korona volt. Még beépíthető nagy terület is van hozzá. Most

par ezer koronával megvehető!

A bordélyházak rövid idő alatt kitelepítettnek az utcából! Nagyjövőjü hely! Gyári célra kitérően alkalmas! Érkezni lehet a helyszínen, vagy a kiadóhivatalban d. e. 9-10 óráig.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban Darabos-u. 7.

RAWOLF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselete: Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad. túlhevített gőzű **LOKOMOBILOK**

Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
 Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépé

Szövetmaradékokat

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, őrí si árengedménnyel adok el. Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, paletókra, női kosztümökre, aljakra stb.

Kérjünk maradék mintákat férfi és női szövetekből

melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER
 posztógyára, (NNSBRUCK 412.)

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízű gyógyító; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszodák, ki ön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg- szénasavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitérő ered. mennye használatnak főleg csuszsbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kura a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelé intányos árak. — Gyógy- és zenedii nincs Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

A huszadik század szenzációs természeti csodája!

Figyeljen ide teszem, hogy én itt nem akarok senkinek sem megfizetett reklámot csinálni, mint ez szokásos, hanem mindenkinek ingyen közlöm, mint gyógyultam ki évekig tartó tüdőbajomból, asztmából és zamár-köhögésemből. Ezt a házi szer. mindenki olcsón megszerezheti levél bélyeggel ellátott borítékot küldjön be. Frau B. Kollenská, Wrschowitz bei Prag, Böhmen.

Feltűnést keltő burgonya

„Drágakő“

Az én Theophil Ziegler-féle „Drágakő“ burgonyám már május végén nagy tömegekben termel liszttartalmu gumókat. Az elmúlt évben 83 drb. volt egy tővön. Teljesen egészsége, betegségmentes földeken aratott, kitűnő ize van. Drágakő ugy a gazdák, mint a kertészek részére. Egy és ugyanazon földben egy nyáron kétszer terem (második gyümölcsözés júniusban.) Még amíg a készlet tart, ölmozott zacskókban, 5 kilós K 3.50, 10 kilós K 6.50, 25 kilós K 14.—

Theophil Ziegler, Erfurt 149.
Sürgőnycim: „Zukhtgut Erfurt“.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmákosabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhev, rögzött SZEKREKEDES, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító, bedörzsölészet, köszvény, csusz és a megkülönböztető jellegű legismertebb népszerű.

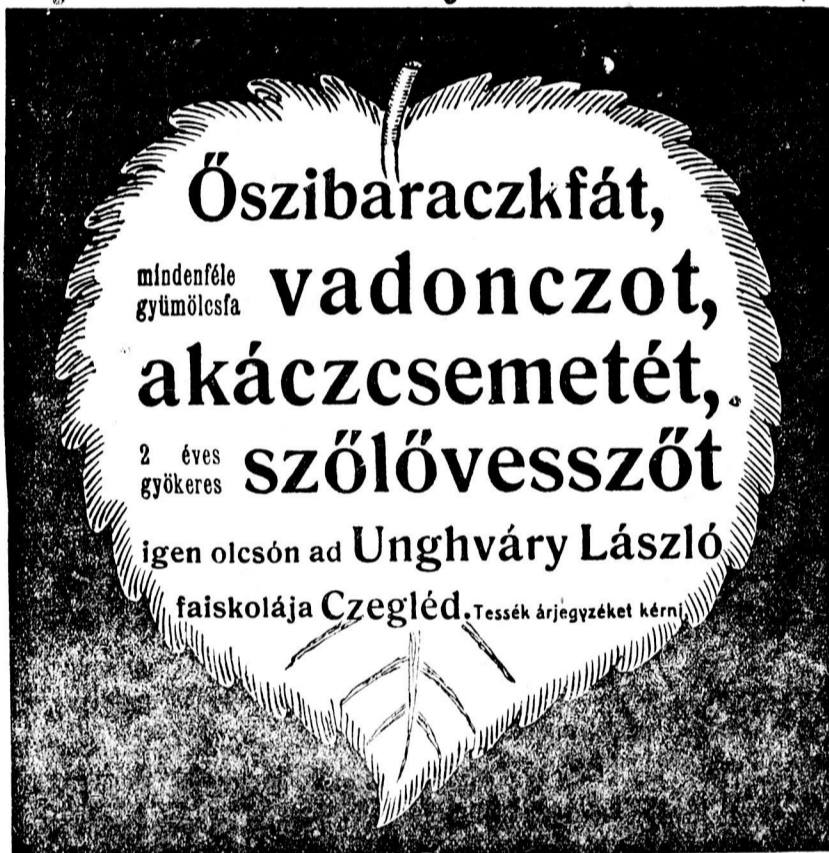
Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyét van ellátva.

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vérfel megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raklapokban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Képviselő keresetetik

vagy nagykereskedő egyedárusítónak Debreczen és vidékére a mi Ochsena növényhús kivonatunk és Ochsena leves-kockánk árusítására.
Altona, Elbe, Mohr & Co. G. m. b. H.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.

